

24 september 2026

Lunchwebinar: Goed van start met de richtlijnen

Richtlijnen Jeugdhulp
en Jeugdbescherming

Welkom

- Linda Hanegraaf | Nederlands Jeugdinstituut (NJI)
- Jurja Steenmeijer | Beroepsvereniging van professionals in sociaal werk (BPSW)
- Gladys Fanoiki | Jeugdprofessional
- Damla Keskin | Nederlandse Vereniging van Pedagogen en Onderwijskundigen (NVO)

► Programma

-
- Introductie casus
 - Positie van de richtlijnen
 - Opbouw van de richtlijnen
 - Bespreking casus
 - Vragen

► Casus

Alleenstaande moeder, 34 jaar met een dochter van **Sandra van 4 jaar** die verblijft bij een pleeggezin.

Moeder heeft last van psychische klachten, maar heeft geen diagnose. Ze heeft ook geen psychische hulpverlening. Wel heeft ze veel aan haar hoofd waardoor ze moeilijk kan concentreren, somber voelt en veel zorgen maakt. Ze heeft namelijk veel tegenslagen gehad de afgelopen periode.

Er zijn afspraken gemaakt over **contactmomenten tussen moeder en dochter**. Moeder heeft echter aan de betrokken hulpverleners aangegeven **geen energie** te hebben om haar dochter te bezoeken. Het is voorgekomen dat moeder op de dag van het bezoekmoment de **afspraak afzegt met haar dochter**.

Er zijn **vermoedens van hechtingsproblemen** tussen moeder en dochter. Voordat het kind bij een pleeggezin ging wonen, woonde zij bij haar alleenstaande moeder.

Ouders zijn uit elkaar.

► Belang richtlijnen

Vraag 3

Erkent u het belang van focus op terugkeer vanaf dag één wanneer uithuisplaatsing onvermijdelijk is, en het beperken van doorplaatsingen? Hoe monitort u dit en welke prikkels/hulpmiddelen zet u in om doorplaatsingen te minimaliseren?

Antwoord 3

Ja, ik vind het belangrijk dat uithuisplaatsingen en onnodige doorplaatsingen zoveel mogelijk te voorkomen. Als een uithuisplaatsing toch noodzakelijk is, dan dient deze zo kort mogelijk te duren met zo min mogelijk doorplaatsingen. Een uithuisplaatsing is helaas niet altijd te voorkomen. Met de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming zet ik mij samen met Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid in om de zorg voor jeugdigen te verbeteren en uithuisplaatsingen zoveel mogelijk te voorkomen.

In de Richtlijn Uithuisplaatsing en Terugplaatsing³ is opgenomen dat voorafgaand aan een uithuisplaatsing samen met het gezin een hulpverleningsplan opgesteld wordt, waarbij de gedeelde verklarende analyse als basis dient. In dit hulpverleningsplan wordt opgenomen op wat ervoor nodig is om het kind te kunnen terugplaatsen, en op welke termijn. Tijdens de uithuisplaatsing moeten de hulp en begeleiding er in de eerste plaats op gericht zijn om het kind zo snel mogelijk weer terug te plaatsen. In de richtlijn is de opgenomen dat een overplaatsing opnieuw een ingrijpende verandering betekent voor het kind, met risico's op schade. In zo'n situatie moet altijd opnieuw de mogelijkheid om het kind terug te plaatsen in de thuissituatie worden overwogen.

De IGI ziet dat het binnen de JeugdzorgPlus nog niet overal lukt om een positief en stimulerende leefomgeving te bieden, waarbij belonen van goed gedrag vooropstaat in plaats van straffen. Jongeren ervaren nog niet altijd voldoende steun, krijgen niet altijd de juiste structuur en kunnen zich daardoor niet optimaal ontwikkelen. Volgens de richtlijn [Jeugdhulp met verblijf](#) (2025) en de richtlijn [Ernstige gedragsproblemen](#) (2024) zijn dit juist belangrijke voorwaarden voor een goed leefklimaat.

BPSW
beroepsvereniging
van professionals
in sociaal werk

Wettelijke kaders
Overheid.nl
Meldcode

Beroepsverenigingen

Professioneel Toezicht

Ethisch
Beroepscode
Normatief

Professioneel
Statuut

Professionele autonomie

Norm Verantwoorde
Werktoedeling

Kwaliteitskader Jeugd

Kwaliteitskaders
Organisatie of sector

Gedragscode

Organisatie

CAO
Vakbonden
FBZ FNV CNV

Relationeel

Overheid

Jeugdwet
WMO
AVG

Inspectie

Initiële opleidingen
Na- en bijscholing

Accreditatie

Beroepsregistratie

Methodieken

Instrumenten
& checklists

Technisch

Instrumenteel

Richtlijnen

Kennisinstituten

Protocollen

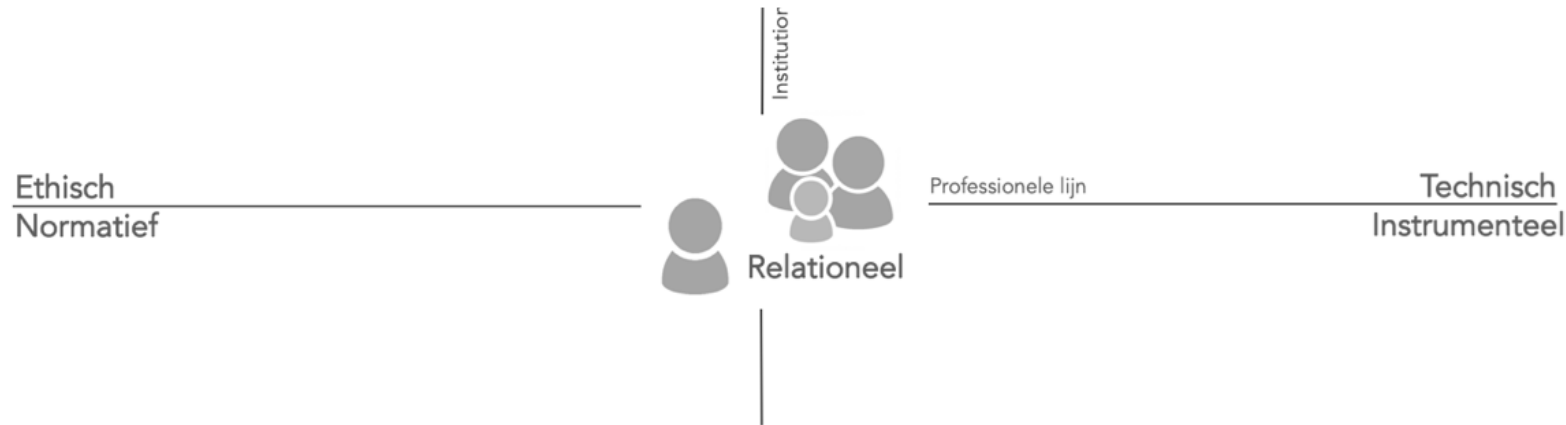
Instellings-
beleid

Brancheverenigingen

► Professionele standaard

Jeugdwet, artikel 4.1.1

- 3. De hulpverlener neemt bij zijn werkzaamheden de zorg van een goede hulpverlener in acht en handelt daarbij in overeenstemming met de op hem rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiende uit de voor die hulpverlener geldende professionele standaard.

Besluit Jeugdwet, artikel 5.1.1

- 3. De jeugdhulpaanbieder, de gecertificeerde instelling en het college dragen er zorg voor dat geregistreerde professionals hun taken kunnen verrichten met inachtneming van de voor hen geldende professionele standaard.

► Van wie en voor wie zijn de richtlijnen?

Van de praktijk, voor de praktijk!

De richtlijnen ondersteunen professionals om samen met kinderen, jongeren en ouders te beslissen over de best passende hulp.

De rol van het Nederlands Jeugdinstituut

Autorisatie door:

BPSW
beroepsvereniging
van professionals
in sociaal werk

NIP
Nederlands Instituut
van Psychologen

nederlandse vereniging
van pedagogen en
onderwijskundigen

► Ontwikkel- en herzieningsproces

- Knelpuntenanalyse
- Werkgroep
- Herziening

► Welke richtlijnen zijn er?

Basisrichtlijn

Samen beslissen over hulp

Opgroeien en ontwikkeling

Middelengebruik

Radicalisering

Seksuele ontwikkeling

Toekomstgericht werken

Gezin en omgeving

Gezinnen met meervoudige en complexe problemen

Kindermishandeling

KOPP/KOV

Problematische gehechtheid

Scheiding

Ontwikkelingsproblemen

ADHD

Dyslexie

Ernstige gedragsproblemen

Stemmingsproblemen

Traumagerelateerde problemen

Hulpproces en hulpvorm

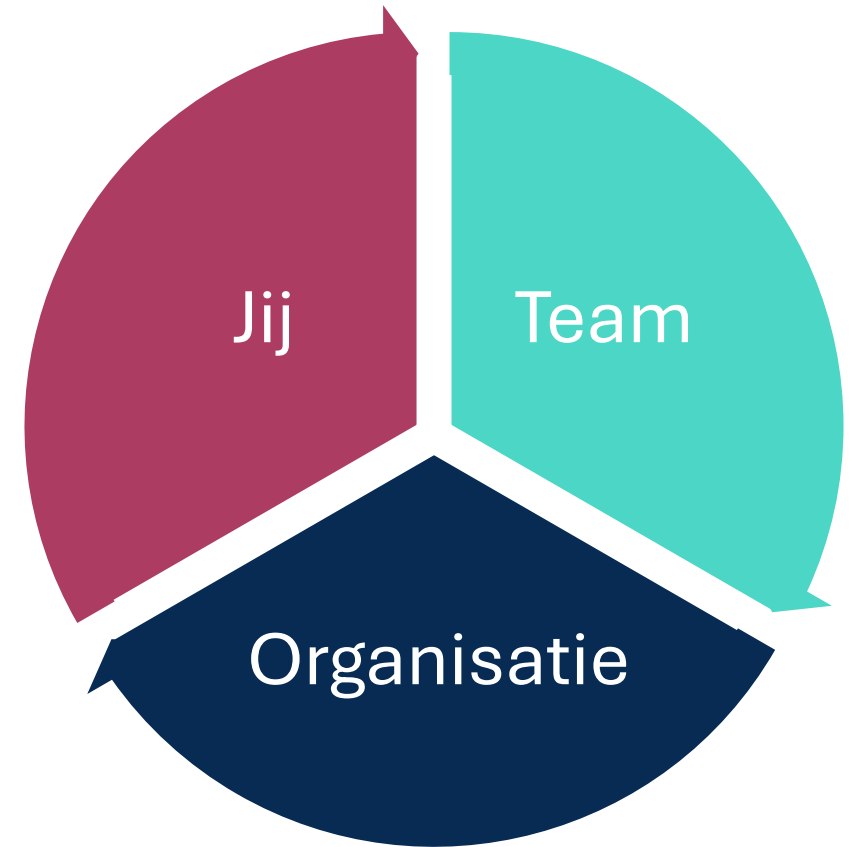
Jeugdhulp met verblijf

Pleegzorg

Uithuisplaatsing en terugplaatsing

► Richtlijnen bij de organisatie

- Er is niet één juiste aanpak
- Praktijkvoorbeeld:
 - Voer een soort O-meting uit
 - Ontwikkel samen een visie
 - Activiteiten inzetten
- Maak richtlijnen onderdeel van de dagelijkse praktijk → teamoverleg & casuïstiek
- Werken met richtlijnen doe je samen: als professional, als team én als organisatie.

Raadpleging als onderdeel van je werkroutine

Ter voorbereiding op een gesprek, tijdens een gesprek of als naslagwerk.

Met als doel

- Onderzoeken wat er aan de hand is
- Bepalen aanpak bij bepaalde zorgen of problemen
- Onderbouwen van de keuzes
- Uitleg aan ouders en/of kind
- Gemeenschappelijk denkkader tijdens casuïstiekbespreking

► Casus

Alleenstaande moeder, 34 jaar met een dochter **Sandra van 4 jaar** die verblijft bij een **pleeggezin**.

Moeder heeft last van psychische klachten, maar heeft geen diagnose. Ze heeft ook geen psychische hulpverlening. Wel heeft ze veel aan haar hoofd waardoor ze moeilijk kan concentreren, somber voelt en veel zorgen maakt. Ze heeft namelijk veel tegenslagen gehad de afgelopen periode.

Er zijn afspraken gemaakt over **contactmomenten tussen moeder en dochter**. Moeder heeft echter aan de betrokken hulpverleners aangegeven **geen energie** te hebben om haar dochter te bezoeken. Het is voorgekomen dat moeder op de dag van het bezoekmoment de **afpraak afzegt met haar dochter**.

Er zijn **vermoedens van hechtingsproblemen** tussen moeder en dochter. Voordat het kind bij een pleeggezin ging wonen, woonde zij bij haar alleenstaande moeder.

Ouders zijn uit elkaar.

Hulpvraag van de jeugdprofessional: Wat is verstandig m.b.t. contact tussen moeder en dochter? Wat is in het belang van het kind? Is beeldbellen een optie? Hoe kan de band tussen moeder en dochter verbeterd worden?

Schrijf voor jezelf op: in welke richtlijn ga ik op zoek?

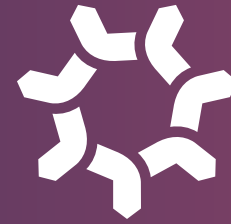
- Samen beslissen over hulp
- Middelengebruik
- Seksuele ontwikkeling
- Toekomstgericht werken
- Radicalisering
- Gezinnen met meervoudige en complexe problemen
- Kindermishandeling
- KOPP/KOV
- Problematische gehechtheid
- Scheiding
- ADHD
- Dyslexie
- Ernstige gedragsproblemen
- Stemmingsproblemen
- Traumagerelateerde problemen
- Uithuisplaatsing en terugplaatsing
- Jeugdhulp met verblijf
- Pleegzorg

En nu?

- Ga het gesprek aan op je werk.
- Abonneer je op de Nieuwsbrief.
- Meld je aan voor een (inhoudelijk) webinar over de richtlijnen.
- Word lid van je beroepsvereniging.
- Meld je aan op het Platform Vakmanschap.

Richtlijnen Jeugdhulp
en Jeugdbescherming

Richtlijnen Jeugdhulp
en Jeugdbescherming

www.richtlijnenjeugdhulp.nl

info@richtlijnenjeugdhulp.nl

BPSW
beroepsvereniging
van professionals
in sociaal werk

NIP
Nederlands Instituut
van Psychologen

nvo
nederlandse vereniging
van pedagogen en
onderwijskundigen

Nji
Nederlands
Jeugdinstituut